

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Riigikohus
liina.reisberg@riigikohus.ee

Teie 14.03.2025
Meie 31.03.2025

nr 9-23/25-149
nr 13-2/2514

Ettepanekud kohtunike 2026. aasta koolitusprogrammi

Edastan Justiits- ja Digiministeeriumi ettepanekud kohtunike 2026. aasta koolitusprogrammi.

Esiteks peame vajalikuks lisada koolitusprogrammi koolitused, mis tõstaks kohtunike (ja ka üldisemalt kohtuteenistujate) valmisolekut hädaolukordadeks ning eriolukordadeks, sh valmisolekut menetleda kohtuasju erakorralises seisukorras ja sõjaseisukorras, massiliste korratuste, rände ning elektrikatkestuse jm elutähtsateenuse katkestuste korral. Peame oluliseks, et kohtunikel on piisav ettevalmistus kohtuasjades, mis ei ole õnneks hetkel meie igapäeva õigusemõistmise osa, kuid mis võivad kaasnevad sõjaaja tegevustega. Selleks, et õigusemõistmine jätkuks kohtutes ka hädaolukorras või eriolukorras, vajavad kohtunikud ja kohtuteenistujad oskuskoolitusi seoses kohtu tegevusplaani, oma rolli, võimalikke liikumis trajektoore ning nn varustusega. Leiame, et nii õigusalsed, kui ka oskuskoolitused on vajalikud kohtute tegevuse jätkupidevaks toimimiseks.

Teiseks, arvestades andmetöötuse jätkuvat kasvu ja Euroopa Kohtu aktiivsust isikuandmete kaitse üldmääruse tõlgendamisel on kindlasti soovitatav, et jätkub kohtunike koolitamine uuema isikuandmete kaitsega seonduvast kohtupraktikast (nii Euroopa Kohus, Euroopa Inimõiguste Kohus kui ka Eesti kohtud). Tunnustame, et varasemalt on selliseid koolitusi toimunud ning hea meelega näeks neid ka tulevikus kohtunike koolitusprogrammis.

Kolmandaks tooks välja järgmised ettepanekud kriminaalõiguse valdkonnast:

- Lähisuhtevägivalla spetsiifika, sh traumat arvestav lähenemine ja ohvrisõbralik kohtlemine. (Sotsiaalkindlustusametil on siin koolitamise kogemus olemas ja nad kindlasti valmis koostööks)
- Inimkaubanduse direktiivist tulenevad seadusemuudatused
(2026 juulis peavad olema inimkaubanduse direktiivi nõuded jõustunud ning vajalik on rääkida seadusemuudatustest ja riikliku suunamismehhanismi rakendamisest)

Juhime tähelepanu, et ESF+ projekti raames on 2025.–2029. a toimumas erinevaid koolitusi õigust rikkunud noorte (14–29. a) teemadel, kus saavad ka kohtunikud osaleda:

1. Noorte õigusrikkumiste põhjused, käitumist mõjutavad tegurid ja eripärad;
2. Professionaalse suhtluse alused töös õigust rikkunud noorega;
3. Alaealiste erikohtlemine süüteomenetluses;
4. Noored täiskasvanud süüteomenetluses;
5. Noore õigusküüliku toimetuleku toetamise alused;
6. Turvalise koostöö raamistiku koolitus.

Kindlasti on väga kasulikud ja oodatud traditsioonilised kohtupraktika ülevaated ning oskuskoolitus uuendatud Riigi Teataja kasutamiseks.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Eneli Kivi
talituse juhataja